

BUĞDAY

- Ülkemizin 35 milyon ton olan hububat üretiminin %56'sını buğday oluşturmaktadır.
- 2000 yılında Ülkemizin toplam tarım alanı 38.757 bin hektar, işlenen tarım alanı ise 37.817 bin hektar iken 2018 yılında tarım alanı 26.379 bin hektara, işlenen alan ise 23.200 bin hektara düşmüştür.
- Bu yıl üretimimizin %2,5 düşüşle 19 milyon ton olacağı tahmin edilmektedir.
- Ülkemizde buğday tüketimi 19 milyon ton, kişi başı tüketim ise 180-190 kg arasında değişmektedir.
- Dünya buğday üretiminin bu yıl %5 artışla 768 milyon ton olacağı beklenmektedir. ABD ve Çin dışındaki tüm ülkelerde üretim artışı beklenmektedir.
- 2018 yılı buğday ithalatı 5.781 bin ton, 2019 yılının ilk 9 ayındaki ithalat ise 6.472 bin tondur.
- 2018 yılı buğdaya dayalı mamul madde ihracımız 5.326 bin ton olup (un 3.309 bin ton, makarna 1.207 bin ton, bisküvi 468 bin ton, bulgur 262 bin ton, ırmik 80 bin ton) buğday karşılığı 7,4 milyon tondur.
- 2018 yılı ekmeklik buğday ithalatı 5.376 bin ton, 2019 yılı 9 aylık ekmeklik buğday ithalatı ise (geçen yılki 3.727 bin tona karşılık) 5.719 bin tondur (artış %54).
- 2018 yılı makarnalık buğday ithalatı 405 bin ton, 2019 yılı 9 aylık makarnalık buğday ithalatı ise (geçen yılki 364 bin tona karşılık) 753 bin tondur (artış % 107).
- 2019 yılının ilk 8 ayındaki ekmeklik buğday ithalatının %80'i, makarnalık buğday ithalatının %100'ü Dahilde İşleme Rejimi (DİR) kapsamında gerçekleşmiş olup halen piyasada (ekmeklik + makarnalık) 1 - 2 milyon tonluk belge olduğu tahmin edilmektedir.
- TMO tarafından 01.05.2019 tarihinde Kırmızı/Beyaz Sert Ekmeklik Buğday alım fiyatı bir önceki yıla göre %29 artışla ton başına 1.350 TL olarak açıklanmıştır.
- TMO tarafından ekmeklik buğday satış fiyatı 20.10.2019'da No.2 sert yerli ve 12,5 protein ithal 1.450 TL/Ton, 13,5 protein 1.475 TL/Ton olarak açıklanmıştır.
- İç piyasa ekmeklik buğday fiyatları 1.450 – 1.700 TL/Ton, makarnalık buğday fiyatları ise 1.850 – 2.000 TL/Ton arasındadır.
- Bu dönem itibari ile Polatlı Ticaret Borsası kırmızı ekmeklik buğday fiyatı ton başına ortalama 1.575 TL/Ton, Konya Ticaret Borsası 1.580 TL/Ton, Samsun ve Antalya limanlarında Rusya menşeli ithal buğday fiyatları ise ton başına 210-220 \$/Ton arasında değişmektedir. Makarnalık buğday fiyatı ise Kanada menşeli 330 – 340 \$/Tondur.

ARPA

- 2018 yılı itibari ile 7,1 milyon ton olarak gerçekleşen arpa üretiminin 2019 yılında 7,6 milyon ton olması beklenmektedir.
- Ülkemizde hububat üretimi içerisinde arpa üretiminin payı %22'dir.
- Ülkemizin arpa tüketimi ortalama yıllık 7-8 milyon tondur.
- 2018 yılı arpa ithalat miktarı 656 bin ton olarak gerçekleşmiş olup, 2019 yılının ilk 9 ayında (geçen yılki 505 bin tona karşılık) 188 bin ton ithalat yapılmıştır. (%63 düşüş)
- İç piyasada ton başına 1.275-1.320 TL olarak değişen arpa fiyatları, Polatlı Ticaret Borsası'nda ortalama ton başına 1.290 TL/Ton, Konya Ticaret Borsası'nda ortalama ton başına 1.285 TL/Ton olarak gerçekleşmiştir.
- İthal Rusya menşeli arpa fiyatları ton başına 200-205 \$/Ton arasında değişmektedir.
- TMO tarafından 01.05.2019 tarihinde açıklanan arpa alım fiyatı bir önceki yıla göre %33 artışla ton başına 1.100 TL olarak belirlenmiştir.
- TMO tarafından arpa satış fiyatı 20.10.2019'da 1.225 TL/Ton olarak açıklanmıştır.
- Dünya arpa üretiminin yeni sezonda bir önceki yıla göre %7 artışla 150 milyon ton olması beklenmektedir.

MISIR

- Ülkemizin mısır üretimi son 20 yılda %160 artmıştır.
- Hububat üretimimiz içerisinde mısırın payı %17'dir. Mısır hasadı Çukurova'da tamamlanmış olup ülkemiz genelindeki oranı ise %75'tir.
- 2018 yılı mısır üretimi 6 milyon ton olup, 2019 yılında da 6 milyon ton civarında üretim olması beklenmektedir.
- 2019 yılı mısır tüketiminin 6,5-7 milyon ton civarında olması beklenmektedir.
- 2018 yılında 2.123 bin ton olan mısır ithalatı (9 aylık ithalat 2.053 bin Ton), 2019 yılının ilk 9 ayında 2.862 bin ton olarak gerçekleşmiş olup (artış %43), bunun % 55'i Dahilde İşleme Rejimi (DİR) kapsamındadır.
- İç piyasada ortalama ton başına mısır fiyatı 1.030 TL/Ton arasındadır. Konya Ticaret Borsası'nda 1.115 TL/Ton. İthal mısır fiyatı ise ton başına Rusya'dan 180-185 \$/Ton arasında, Romanya'dan ise 185 - 190 \$/Ton arasında değişmektedir.
- Dünya üretiminin düşmesi ve devir stoklarındaki azalma nedeniyle mısır fiyatlarında artış beklenebilir.
- TMO tarafından mısır alım fiyatı 09.08.2019 tarihinde (bir önceki yıla göre %21 artışla) 1.150 TL/Ton olarak açıklanmıştır.
- TMO tarafından mısır satış fiyatı 02.11.2019 tarihinde ocak 2020 için 1.100 TL/Ton olarak açıklanmıştır.

BAKLİYAT

- Ülkemizde Güney Doğu Anadolu Bölgesinde iklimle bağlı rekolte kayıplarından dolayı kırmızı mercimek üretiminde ciddi oranda düşüş beklenmektedir.
- Kırmızı mercimek hasadı tamamlanmış olup piyasa fiyatları 3.900 – 4.000 TL/Ton arasında değişmektedir. Bu fiyat TMO'nun açıkladığı 2.500 TL'nin üzerinde olduğu için TMO'ya ürün arzı olmamaktadır. Kırmızı mercimek ihracat fiyatı 750 -770 \$/Ton arasındadır.
- Bu yılki üretim miktarlarının Nohutta 650 bin Ton (geçen yıl 630 bin Ton), kırmızı mercimekte 310 bin Ton (geçen yıl 310 bin Ton), yeşil mercimekte 40 bin Ton (geçen yıl 43 bin Ton), kurufasulyede 225 bin Ton olması beklenmektedir.
- Yeşil mercimek fiyatları 2.700-2.850 TL/Ton arasındadır. TMO alım fiyatı 3.050 TL/Ton olmasına karşın TMO'ya az miktarda bir yönelme olmuştur.
- Nohutta piyasa fiyatları 2.800-2.950 TL/Ton arasındadır. TMO alım fiyatının 3.300 TL/Ton olması ürünün büyük bir çoğunlukla TMO'ya yönelmesine neden olmaktadır. Bu yıl TMO tarafından 150 bin Ton civarında nohut alınması beklenmektedir. Nohut ihracat fiyatı ise 8 mm nohut için 550 - 600 \$/Ton civarındadır.
- Üreticiler kırmızı ve yeşil mercimekte piyasa fiyatlarının yüksek olması sebebi ile ürününü sanayici ve tüccara satmaktadır.
- Nohut ve yeşil mercimekte az da olsa hasadın devam ettiği İç Anadolu Bölgesinde kararma, renk değişikliği ve hastalıktan etkilenme gibi ciddi kalite problemleri görülmektedir.
- Son 5 yıllık ortalamaya göre bakliyat tüketimimiz nohutta 400-450 bin Ton, yeşil mercimekte 45 bin Ton, kırmızı mercimekte 350-400 bin Ton, kuru fasulyede ise 250-270 bin Ton seviyesinde gerçekleşmektedir.
- Ülkemiz nohutta net ihracatçı, mercimek ve kuru fasulyede ise hem ihracatçı hem de ithalatçı konumundadır.

ÇELTİK

- 1999-2019 yılları arasında ülkemizin çeltik üretimi %187 artış göstermiştir.
- Ülkemizin çeltik üretimi 2018 yılında 940 bin ton olup 2019 yılında 975 bin ton olması beklenmektedir.
- Ülkemizin pirinç tüketimi ise 2018 yılında 780 bin ton olarak gerçekleşmiştir.
- Ülkemiz genelinde halen devam eden çeltik hasatı %90 seviyelerine ulaşmıştır.
- 2018 yılında 247 bin ton olan pirinç ithalatı, 2019 yılının ilk 9 ayında (geçen yılı 231 bin tona karşılık) 181 bin ton olarak gerçekleşmiştir.
- TMO tarafından 17.09.2019 tarihinde Osmancık çeşidi 80 randımanlı çeltik alım fiyatı (2018 yılındaki 2.600 TL'lik fiyata %17,3 artış yapılarak) 3.050 TL/Ton olarak belirlenmiştir.
- Dünya çeltik üretimi ABD Tarım Bakanlığı verilerine göre 896 milyon ton seviyesindedir.
- Çeltik satış fiyatları iç piyasada ton başına 3.200 - 3.400 TL/Ton, pirinç (Osmancık) fiyatı ise 5.600 – 5.900 TL/Ton arasında (kalitesine göre) değişmektedir.
- Dünyada, Asya ve Afrika'nın nüfusunun artması talep artışı yaratacağından, ilerleyen yıllarda çeltik üretiminin artacağı tahmin edilmektedir.

HAYVANCILIK

- Ülkemizde canlı hayvan sayıları 2014 yılından itibaren artış göstermektedir.
- Kırmızı et üretimi 2018 yılında 1.119 bin Ton olarak gerçekleşmiş olup hayvan sayısı büyük baş 17.2 milyon, küçükbaş 46.1 milyon adettir.
- 04-05 Kasım 2019 tarihleri arasında canlı dana Karkas iç piyasa fiyatları 30,48 TL/Kg, ABD dana karkas 22,85 TL/Kg, AB dana karkas 23,59 TL/Kg, Kuzu karkas ise 41,46 TL/Kg'dır.
- İstanbul kıyma fiyatı 38,80 TL/Kg (+%2,7), kuşbaşı fiyatı 45,21 TL/Kg (+%6,4), Ankara kıyma fiyatı 37,29 TL/Kg (-% 1,7), kuşbaşı fiyatı 41,66 TL/Kg (-% 1,2)'dir.
- Kümes hayvanı sayımız son yıllarda artış göstermektedir. 2018 yılında 359.2 milyon adet olan hayvan sayımıza karşın 2.157 bin ton tavuk eti üretimi ve 19.644 bin Ton yumurta üretimi gerçekleşmiştir.
- 2019 Eylül ayı sonu itibari ile yem fiyatları,
 - Etlik piliç yemi 2.040 TL/Ton (Geçen yıla göre %0)
 - Yumurta yemi 1.660 TL/Ton (Geçen yıla göre %2)
 - Süt yemi 1.350 TL/Ton (Geçen yıla göre %0)
 - Besi yemi 1.250 TL/Ton (Geçen yıla göre %7)
 - Yem hammadde olarak yemlik buğday 1.400 - 1.450 TL/Ton, soya 2.250 – 2.350 TL/Ton, soya küspesi 2.200 – 2.250 TL/Ton, buğday kepeği 950 – 980 TL/Ton'dur.

EKONOMİK VERİLER

- TCMB gerçekleştirdiği Para Politikası Kurulu toplantısında, politika faizini %16,50'den %14'e düşürdü.(24.10.2019)
- Eylül ayında sanayi üretimi, bir önceki yılın aynı ayına göre %3,4, bir önceki aya göre %3,2 arttı. Yüksek teknolojlili üretim ise Eylül ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %51,1 arttı.
- Ağustos ayında 15 ve daha yukarı yaştakilerde işsiz sayısı, bir önceki yılın aynı dönemine göre 980 bin kişi artarak 4 milyon 650 bin kişi oldu. İşsizlik oranı 2,9 puan artarak %14, genç nüfusta (15-24 yaş) işsizlik oranı 6,6 puan artarak %27,4 seviyesinde gerçekleşti.
- Eylül ayında takvim etkilerinden arındırılmış sabit fiyatlarla perakende satış hacmi, bir önceki yılın aynı ayına göre %2,7 arttı.
- Eylül ayında cari işlemler fazlası, bir önceki yılın aynı ayına göre 599 milyon \$ artarak 2,48 milyar \$ olarak gerçekleşti. Böylelikle, on iki aylık cari işlemler fazlası 5,89 milyar \$ oldu.
- Moody's, küresel görünüm raporunda Türkiye ekonomisine ilişkin büyüme tahminlerini yukarı yönlü revize ederek 2019 yılı büyüme beklentisini % 0,2'ye, 2020 ve 2021 yılları için büyüme beklentisini ise %3'e çıkardı.
- Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın Kasım ayı beklenti anketi sonuçlarına göre yıl sonu enflasyon beklentisi bir önceki anket dönemine kıyasla gerileyerek %12,18 oldu.
- ABD'de Ekim ayında Tüketici Güven Endeksi (TÜFE), bir önceki aya göre %0,4 ile beklentilerin üzerinde artış gösterdi. Aynı dönemde perakende satışlar ise %0,3 artarak beklentileriydi.
- Çin'de Ekim ayında sanayi üretimi, bir önceki yılın aynı dönemine göre %4,7 artarak beklentileri karşılamadı.
- Euro Alanı'nda Eylül ayında sanayi üretimi, azalış beklentilerine karşın bir önceki aya göre %0,1 arttı.
- Euro Alanı'nda Ekim ayında Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE), bir önceki yılın aynı ayına göre beklentiler paralelinde %0,7 arttı.
- Euro Alanı ekonomisi, öncü verilere göre 2019 yılının üçüncü çeyreğinde bir önceki çeyreklik döneme göre %0,2 genişledi.
- İngiltere ekonomisi, öncü verilere göre 2019 yılının üçüncü çeyreğinde bir önceki çeyreğe kıyasla %0,3 ile beklentilerin altında büyüme kaydetti.
- İngiltere'de Ekim ayında perakende satışlar, bir önceki yılın aynı ayına göre %3,1 artarken, bir önceki aya göre %0,1 azaldı.
- İngiltere'de Eylül ayında imalat üretimi, bir önceki aya göre %0,4 azaldı.
- Japonya ekonomisi, öncü verilere göre 2019 yılının üçüncü çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre %0,1 büyüme kaydederek beklentilerin gerisinde kaldı.
- Ülkemiz 190 ülkeye 1.780'den fazla tarımsal ürün ihracatı gerçekleştirmektedir.
- Ülkemiz fındık, kayısı, incir, kuru üzüm gibi ürünlerin ihracatında 1. Sıradadır.
- Ülkemiz Dünya un ihracatında 3,3 milyon ton ile 1, makarna ihracatında 1,2 milyon ton ile 2. Sıradadır.

POLATLI TİCARET BORSASI VERİLERİ (12.11 - 22.11 2019)

- **Buğday** işlem hacmi miktarı 13.664.340 Kg, işlem hacmi tutarı 21.327.806,45 TL, işlem adedi 893, en düşük fiyat Kg başına 1.100 TL, en yüksek fiyat 1,750 TL'dir.
- **Arpa** işlem hacmi miktarı 1.465.330 Kg, işlem hacmi tutarı 1.892.657,24 TL, işlem adedi 103, en düşük fiyat Kg başına 0.900 TL, en yüksek fiyat Kg başına 1,350 TL'dir.
- **Yulaf** işlem hacmi miktarı 225.790 Kg, işlem hacmi tutarı 363.206 TL, işlem adedi 18, en düşük fiyat Kg başına 1.181 TL, Kg başına en yüksek fiyat 1,743 TL'dir.
- **Mısır** işlem hacmi miktarı 1.548.270 Kg, işlem hacmi tutarı 1.605.827,30 TL, işlem adedi 49 en düşük fiyat Kg başına 0,935 TL, Kg başına en yüksek fiyat 1.270 TL'dir.

KAYNAK :

TOBB Haftalık Ekonomi Bülteni

Polatlı Ticaret Borsası Verileri

İK Tarım Üssü Piyasa Analiz Bülteni